

FORSKHE

Forskningsnettverk for helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Hilsen fra FORSKHE-styret

Ved leder Brita Askeland Winje

En sommer er over og forhåpentligvis har den gitt godt påfyll for alle. Vi i styret i FORSKHE er i full gang med vårt arbeid. [UngData-rapporten for 2025](#) viser at de fleste barn og unge i Norge har det bra, men mange opplever også utfordringer. Forskning på våre tjenester er viktige for fremtidens folkehelse, og det krever at vi jobber sammen. Et sted å begynne er den årlige **FORSKHE-nettverkssamlingen** som du kan lese mer om i dette nyhetsbrevet. Vi håper å se deg der. Vi ønsker å styrke tverrfagligheten i FORSKHE og vi ønsker å løfte frem forskere og forskning fra alle deler av landet. Vi håper derfor at akkurat **du** har lyst til å sende oss noen ord om det du forsker på, har lyst til å forske på, trenger samarbeidspartnere til eller noen du vil løfte frem.

Vi er avhengige av innspill fra dere for å nå visjonene for FORSKHE!

DETTE SKJER

FORSKHE LUNSJWEBINAR
NYE KPR-DATA GIR BEDRE INNSIKT I
HELSESTASJON- OG
SKOLEHELSETJENESTEN
29. oktober 2025 kl 11:30-12:00
[Teams lenke til webinar](#)

FOLKEHELSEKONFERANSEN
16.-17. oktober 2025, Kristiansand
[Informasjon og påmelding](#)

**EUROPEAN PUBLIC HEALTH
CONFERENCE**
12.-14. november 2025, Helsinki
[Informasjon og påmelding](#)

Ung-HUNT5: Innspill ønskes!

Av Kristine Pape og Kirsti Kvaløy

Helseundersøkelsen i Trøndelag (HUNT) har sin egen ungdomsdel – **Ung-HUNT** – som har vært gjennomført tre ganger blant alle ungdommer 13-19 år nord i Trøndelag: i 1995-97, 2006-08 og 2017-19. Undersøkelsen gjennomføres primært i skoletida, og består av spørreskjema, intervju, kliniske undersøkelser og enkelte tester/biologiske prøver. Se informasjon om [Ung-HUNT](#) og oversikt over variabler i [databanken](#).

En ny Ung-HUNT skal gjennomføres i perioden 2028-30 og vi ønsker innspill!

Ung-HUNT er en unik kilde til kunnskap om ungdomspopulasjonen i Norge. Det er mulig å følge utviklingen i ulike helseforhold over tid fordi mange av de samme spørsmålene og undersøkelsene er gjentatt over flere tiår. I tillegg kan ungdom følges inn i voksenlivet og studeres i relasjon til sin familie gjennom koblinger mellom Ung-HUNT, «voksen» HUNT og nasjonale registre.

Ungdommers helse og livskvalitet endrer seg i takt med samfunnsendringene. Derfor er det viktig å oppdatere innholdet i Ung-HUNT slik at undersøkelsen speiler dagens og morgendagens behov for kunnskap. NASKO deltar i arbeidsgruppen som planlegger innholdet i undersøkelsen. Vi ønsker også innspill fra dere som er interesserte i ungdomshelse. Send innspill til professor ved NTNU og leder for Ung-HUNT Kirsti Kvaløy: kristi.kvaloy@ntnu.no

Foto: HUNT

Ny publikasjon

Attitudes to Evidence-Based Interventions and Individual Readiness to Change in Maternity and Child Health Care: A Cross-Sectional Study Among Midwives and Public Health Nurses.

Forfattere: Ellen Solstad Olavesen, m.fl.

Studien undersøkte jordmødre og helsesykepleieres holdninger til kunnskapsbasert praksis (KBP) og individuell endringsberedskap før implementering av det digitale programmet Mamma Mia, rettet mot å fremme mødres psykiske helse.

Datamaterialet besto av spørreskjemaer fra 190 deltakere (65 jordmødre, 125 helsesykepleiere) ved 42 helsestasjoner i 33 kommuner i Norge (2021–2022). Holdninger til KBP ble målt med skala Evidence Based Practice Attitude Scale (EBPAS), og endringsberedskap med skala Brief Individual Readiness for Change Scale (BIRCS).

Resultatene viste gjennomsnittsskårer over det som ofte rapporteres i kliniske settinger, uten signifikante forskjeller etter demografiske variabler. Det var en moderat positiv sammenheng mellom holdninger til KBP og endringsberedskap. Positive faktorer som fremmet beredskap var særlig opplevd gevinst for brukerne, organisatorisk støtte, opplæring og implementeringsstøtte. Hovedbarrierene var tidspress, arbeidsbelastning og krav knyttet til forskningsdeltakelse.

Studien viser at jordmødre og helsesykepleiere generelt er positive til KBP og endring, men at organisatoriske barrierer må adresseres for å lykkes med implementering. ([Lenke til artikkelen](#))

Stipendiater i søkelyset

Kari Glesne Ugland

Kari er helsesykepleier i Lindesnes kommune. Hun startet en offentlig sektor- PhD i september 2023 og er tilknyttet det Helsevitenskapelige fakultet ved Universitetet i Stavanger.

Foto: Kari Ugland

Prosjektet heter **«Samspillsveiledning i helsestasjonstjenesten»** og ble utviklet i samarbeid med UiS og Lindesnes kommune. Hensikten med prosjektet er å utvikle kunnskap om arbeidet som gjøres i forhold til foreldre-barn samspill i helsestasjonstjenesten. Det er et kvalitativt prosjekt som består av intervju med foreldre, intervju med helsesykepleiere og en observasjonsstudie.

Målet er å få innsikt i hvordan helsesykepleiere erfarer å arbeide med foreldre-barn samspill, få innsikt i hvordan foreldre erfarer den samspillsveiledningen som blir gitt, samt å beskrive hvordan samspillsveiledningen utøves i tjenesten.

Hva har vært den største oppdagelsen eller overraskelsen så langt?

«Det er helt klart en oppdagelse å treffe så mange helsesykepleiere som brenner for jobben sin, men en jobb og et tema som også ser ut til å erfares veldig krevende. Personlig er det fantastisk å få lov til å utvikle et prosjekt som jeg har stort faglig engasjement for, og det er en oppdagelse at man stadig klarer flere utfordringer enn man tror i denne jobben.»

Ida Marie Kahrs Rognsvåg

Ida Marie er sykepleier og jordmor, med master i helsevitenskap. I april 2025 begynte hun på en PhD i programmet *Helse, funksjon og deltakelse* ved Høgskulen på Vestlandet.

Foto: Ida Marie Rognsvåg

Prosjektet heter **«Unge kvinners seksuelle og reproduktive helsekompetanse (SRHL), og deres behov for persontilpasset prevensjonsveiledning»**. Det er en mixed methods studie og del av et større nasjonalt prosjekt om seksuell og reproduktiv helse.

Hensikten med prosjektet er å utforske SRHL blant unge kvinner (< 25 år), med særlig fokus på deres erfaringer og behov knyttet til prevensjon og prevensjonsveiledning. Funnene kan brukes til å utvikle undervisningsprogrammer og veiledningstjenester for unge kvinner innenfor rammen av skolehelsetjenesten og HFU.

Hva har vært den største oppdagelsen eller overraskelsen så langt?

«Kanskje ikke en oppdagelse, men jeg verdsetter det tverrfaglige samarbeidet mellom ulike profesjoner. Som jordmor på helsestasjon samarbeidet jeg tett med helsesykepleiere som overtok oppfølgingen av familier etter fødsel. Nå får jeg muligheten til å bidra i utviklingen av ny kunnskap innen seksuell og reproduktiv helse, et område hvor jeg mener samarbeidet mellom jordmor og helsesykepleier kan styrkes ytterligere. Det inspirerer meg.»

Ny rapport fra FHI om tjenester for barn og unge

Rapporten oppsummerer funn fra en intervjustudie med 92 barn (9–12 år) og 20 ungdommer (16–19 år) om deres erfaringer med og ønsker for hjelpetjenester. Resultater viser at barn har begrenset kjennskap til eksisterende hjelpetjenester, hva de tilbyr, og hvordan de kan nås. Barna ønsker tjenester med både fysiske og digitale kontaktformer, tilpasset alder, behov for anonymitet og problemets alvorlighetsgrad. De etterspør valgfrihet i hvordan og med hvem de kommuniserer. Hovedutfordringen er at dagens tjenester, både fysiske og digitale, ikke når godt nok frem til barna. Studien anbefaler å styrke tilgjengeligheten til skolebaserte helsetjenester og å utvikle digitale hjelpetjenester rettet mot barn i alderen 9–12 år for å bedre møte deres behov. [\(Lenke til rapporten\)](#)

Norsk delegasjon på konferanse «International Global Network of Public Health Nursing» i Calgary, Canada

Av Marit Müller De Bortoli, NASKO

Foto: Marit Müller De Bortoli

Den 28.–30. juli deltok representanter fra VID, RBUP, UiS, UiA, Oslo kommune og NASKO på konferansen med temaet **"Building Resilience and Innovative Solutions: Amplifying Impact and Advancing Positive Global Public Health Change"**. Rundt 200 deltakere fra 15 land var samlet, og konferansen ga innsikt i hvordan helsesykepleiere arbeider internasjonalt.

I mange land mangler det lovregulering og forskriftsfestede oppgaver, og dette kan påvirke negativt befolkningens oppslutning om helsekontroller for barn. Dette viser at Norge har en solid organisatorisk struktur for forebyggende og helsefremmende arbeid for barn og unge, noe som gir et sterkt fundament for videreutvikling av kvaliteten i tjenestene.

Ny publikasjon

Health literacy and screen use among 13-year-old students in Norway – A cross-sectional study

Forfattere: Kristin Sofie Waldum-Grevbo, Solveig Holen og Åse Sagatun

Helsekonsekvensene av ungdoms økende skjermbruk fører til stor bekymring verden over. Forskning har vist en sammenheng mellom helsekompetanse og både positiv og negativ helseatferd, som fysisk aktivitet, kosthold, røyking og alkoholbruk.

I denne studien, som er en del av forskningsprosjektet GuideMe, undersøkte vi sammenhengen mellom helsekompetanse og ulik skjermbruk. Tverrsnittsstudien, som er basert på data fra 1425 elever på 8.trinn fra sentrale og rurale strøk i Norge, viste en negativ sammenheng mellom helsekompetanse og skjermtid. Det vil si, jo høyere helsekompetanse, jo lavere skjermtid.

Skjermtid ble dermed inkludert i lista over helseatferd som er assosiert med helsekompetanse. I tillegg fant vi at 25% av ungdommene rapporterte at de bruker syv timer eller mer på skjerm på fritiden. Studien indikerer at det å øke helsekompetansen kan være ett bidrag i den samlede innsatsen for å redusere skjermtid bland ungdom. ([Lenke til artikkelen](#))

Foto: OsloMet

Bli med på FORSKHE nettverkssamling 2026!

Ny FORSKHE-nettverkssamling avholdes **22.–23. januar 2026** som et lunsj-til-lunsj-seminar, inkludert et kveldsprogram. Denne gangen er det OsloMet – storbyuniversitetet som er vertskap.

Vi planlegger for fullt, og et tema for samlingen vil være **medvirkning i forskning**. Dette er et voksende og svært relevant forskningsfelt på tvers av fagdisipliner og profesjoner. Vi ønsker også å sette søkelys på **tverrfaglig samarbeid**. Et detaljert program presenteres i neste nyhetsbrev

Vi håper så mange som mulig vil sende inn abstrakter (maks 300 ord), gjerne på samlingstemaene, men også på andre temaer relevante for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette er en flott mulighet til å formidle forskning, styrke nettverket og utforske nye samarbeidsmuligheter.

Abstraktfrist er 1. desember 2025 og sendes til:

marit.muller.de.bortoli@fhi.no